

Una ruta remarca el paper de la dona en el passat més recent de Manresa

Les dones en la política, l'assistència sanitària, l'esport i el treball a la fàbrica protagonitzen un itinerari dramatitzat per la ciutat

Roger Junyent | 07/03/2020

Ruta històrica de la dona a Manresa pel barri vell guiat per Francesc Comas | Mireia Arso

Un recorregut dramatitzat per diversos indrets de **Manresa** va treure aquest dissabte de l'oblit el paper que han tingut les **dones** en la història més recent de la ciutat. L'itinerari es va iniciar a la **plaça Major**, just davant de l'ajuntament. Com al llarg de tot el recorregut, l'historiador **Francesc Comas** va contextualitzar la situació,

com per exemple recordant que les dones no van poder votar l'Estatut de Núria i que en eleccions generals no ho van poder fer fins el 1934. Va ser llavors quan va aparèixer una de les actrius fent una crida a les dones perquè signessin a favor de l'Estatut i convencessin els marits de votar-hi a favor a l'hora que una altra dona li recriminava que el que s'havia d'aconseguir és el dret a vot de la dona. Traslladats a pocs anys després una miliciana feia una crida a participar a la guerra, tot recordant el paper que van tenir les que van anar al front i la feina que les dones van fer a la reraguarda, treballant en fàbriques i hospitals.

Arribats al portal de Sobrerroca, una actriu es posava en el paper de **Caterina Cullell** qui durant quatre dècades va ser llevadora a la ciutat i va explicar les reticències que anys enrere hi havia per donar a llum als hospitals en comptes de fer-ho a casa. Tampoc va passar desapercebuda la indispensable ajuda de la seva sogra per cuidar els seus fills mentre ella treballava a l'hospital, la Clínica i l'ambulatori.

Ben a prop, davant la capella de l'hospital de Sant Andreu, qui apareixia era la infermera **Paquita Vendrell**. Ella va explicar com durant la guerra civil, després que expulsessin les monges de la l'hospital de Sant Andreu, l'alcalde les va animar a treure's el títol d'infermeres i treballar a l'hospital. També narrava com tot va canviar el 1939 amb un règim franquista que no reconeixia els seus títols i com mai van aconseguir convalidar-los i treballar de nou en un hospital. Per això, com moltes altres, va haver de tornar a treballar a la fàbrica. «Ens van robar la vocació», va dir. I al pati de l'hospital de Sant Andreu apareixia la figura de Sor Balbina, monja de les Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül que durant més de 50 anys va estar a l'hospital de Sant Andreu.

També va passar per davant de les Piscines Municipals. Allà va ser Comas qui va explicar que el 1931 Manresa es va convertir en la primera ciutat en tenir un equipament d'aquest tipus construït per l'ajuntament per les nombroses queixes que generava el fet que els manresans es banyessin al riu i als canals. Va ser de nou de la mà de dues actrius que van escenificar tot el debat que va generar la construcció d'aquest complex i també la rígida normativa per banyar-s'hi, i en especial per a les dones. I també Comas va recordar que a partir del 1939 es va prohibir a les dones que hi poguessin anar. Avançant una mica en el temps, dos homes de l'època es queixaven que les dones tinguessin permís per anar a la piscina els dimecres de 6 a 11 del matí en comptes d'estar-se a casa fent de «mares de família» per tot seguit, una dona addicta al règim expliqués quin era el paper que havia de tenir la dona i com i quins esports podien practicar.

El punt final es va posar a la capella del Remei on es va escenificar la vida de les dones de l'època, tenint cura de la llar i amb unes jornades interminables tant per a adults com també per a infants a la Fàbrica Nova.

Va ser el moment, també, de recordar que les dones de la Fàbrica Nova van protagonitzar la primera vaga del franquisme. Després de l'escenificació, es va retre homenatge a una de les autèntiques protagonistes de la vaga, Pepita Burgués. Ara té 92 anys i va recordar aquella vaga en la recordar que demanaven que se'ls paguessin 15 duros. Va assegurar que va ser «una cosa de dones. Estàvem molt ben avingudes» i que d'homes, a la Fàbrica Nova n'hi havia «pocs».

El SIAD i el Consell Municipal de la Dona van anunciar que repetiran la ruta properament, donat que l'interès que va generar l'itinerari en el qual les actrius i els actors eren del grup dels Carlins i el grup Parany.